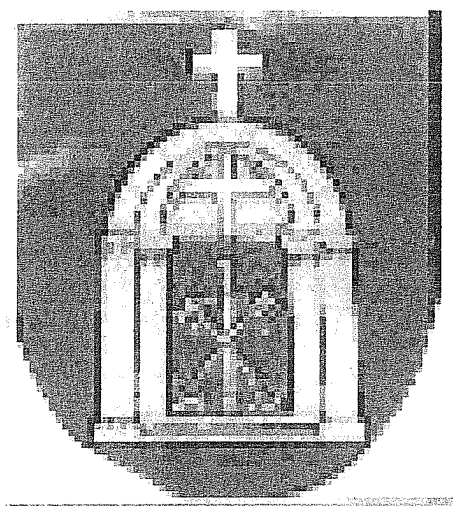

**AKTUALIZACJA PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY STARE MIASTO
NA LATA 2008 – 2012**

OPRACOWAŁ: Pracownia Projektowa „EKO-PRO”

mgr inż. HALINA STEPAK
mgr inż. Halina Stepak
Biegły z Listy Wojewody Wielkopolskiego
w zakresie sporządzania ocen
oddziaływania na środowisko
nr 0000
Sierpień 2008

SPIS

1. WSTEP.....	5
1.1. Przedmiot opracowania.....	5
1.2. Cel i zakres opracowania.....	5
1.3. Podstawa prawna opracowania.....	6
2. RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2004-2007.....	7
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	9
3.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane.....	9
3.1.1. Charakterystyka fizyczno-geograficzna Gminy.....	9
3.1.2. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy.....	11
3.1.3. Klimat.....	15
4. CHARAKTERYSTYKA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA ZASOBÓW NATURALNYCH ORAZ TECHNICZNEJ INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	15
4.1. Ochrona zasobów kopalni i wód podziemnych.....	15
4.1.1. Analiza stanu istniejącego.....	15
4.1.1.1. Kopaliny.....	15
4.1.1.2. Wody podziemne.....	17
4.1.1.3. Stopień wykorzystania wód podziemnych dla celów przemysłowych.....	18
4.1.1.4. Stopień wykorzystania wód podziemnych dla celów socjalno-bytowych.....	18
4.1.1.5. Problem nieużytkowanych studni i ujęć wody.....	20
4.1.1.6. Problematyka rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.....	20
4.1.2. Przyjęte cele.....	21
4.1.3. Kierunki działań.....	21
4.2. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SKUTKAMI SUSZY.....	23
4.2.1. Analiza stanu istniejącego.....	23
4.2.1.1. Stan i potrzeby w zakresie budowy i modernizacji obiektów chroniących przed powodzią.....	23
4.2.1.2. Melioracje.....	25
4.2.1.3. Możliwości i potrzeby retencjonowania wody (tzw. mała retencja).....	26
4.2.1.4. Możliwości i potrzeby prowadzenia żeglugi.....	27
4.2.1.5. Stan i potrzeby budowy oraz odbudowy stawów i oczek wodnych.....	27
4.2.1.6. Możliwości wykorzystania wód dla celów rozwoju turystyki.....	27
4.2.2. Przewidziane kierunki zmian.....	28
4.2.3. Przyjęte cele.....	28
4.2.4. Kierunki działań.....	28
5. ŚRODOWISKO I ZDROWIE. DALSZA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.....	30
5.1. Jakość wód.....	30
5.1.1. Analiza stanu istniejącego.....	30
5.1.1.1. Jakość wód powierzchniowych.....	30
5.1.1.2. Jakość wód podziemnych.....	32
5.1.1.3. Analiza zużycia wody.....	32
5.1.1.4. Odprowadzanie ścieków komunalnych.....	34
5.1.1.5. Odprowadzanie ścieków przemysłowych.....	35
5.1.1.6. Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych.....	36
5.1.1.7. Prawidłowa eksploatacja ujęć, a jakość wody.....	36
5.1.1.8. Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.....	36
5.1.2. Przewidziane kierunki zmian.....	38
5.1.3. Przyjęte cele.....	38
5.1.4. Kierunki działań.....	39
6. GOSPODARKA ODPADAMI.....	43

7. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	43
7.1. Analiza stanu istniejącego.....	43
7.2. Potrzeby dalszych badań gleb, monitoringu i weryfikacji ich klasyfikacji.....	44
7.3. Przewidywane kierunki zmian.....	46
7.4. Przyjęte cele.....	46
7.5. Kierunki działań.....	47
8. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	49
8.1. Analiza stanu istniejącego.....	49
8.2. Systemy zaopatrzenia w ciepło mieszkańców i przedsiębiorców.....	51
8.3. Obszary uciążliwości spowodowanej przez ciągi komunikacyjne.....	52
8.4. Przewidywane kierunki zmian.....	52
8.5. Przyjęte cele.....	53
8.6. Kierunki działań.....	53
9. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU.....	54
9.1. Analiza stanu istniejącego.....	55
9.2. Przewidywane kierunki zmian.....	55
9.3. Przyjęte cele.....	57
9.4. Kierunki działań.....	57
10. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	57
10.1. Analiza stanu istniejącego.....	57
10.2. Przewidywane kierunki zmian.....	58
10.3. Przyjęte cele.....	58
10.4. Kierunki działań.....	59
11. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO.....	60
11.1. Obszary chronione, pomniki przyrody i dobra kulturowe.....	60
11.1.1. Park krajobrazowy.....	60
11.1.2. Pomniki przyrody.....	60
11.1.3. Użytki ekologiczne.....	61
11.1.4. Obszary NATURA 2000.....	61
11.1.5. Obszary projektowane do ochrony.....	62
11.1.6. Zieleń urządzone.....	62
11.1.7. Bariery ekologiczne.....	62
11.1.8. Korytarze ekologiczne, doliny rzeczne, obszary wodno-błotne, obszary węzłowe, itp.....	63
11.1.9. Problemy ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt.....	63
11.1.10. Edukacja ekologiczna.....	63
11.2. Organizacja opieki nad bezdomnymi zwierzętami.....	65
11.3. Przyjęte cele i priorytety.....	66
11.4. Wytyczne dla gminy.....	68
12. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW.....	68
12.1. Analiza stanu istniejącego.....	68
12.2. Przewidywane kierunki zmian.....	69
12.3. Przyjęte cele i priorytety.....	70
13. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIA MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII.....	71
13.1. Analiza stanu istniejącego.....	71
13.1.1. Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło.....	71
13.1.2. Analiza zużycia energii.....	72
13.1.3. Możliwości racjonalizacji energetycznych potrzeb transportu.....	72
13.2. Przewidywane kierunki zmian.....	72
13.3. Przyjęte cele.....	73
13.4. Kierunki działań.....	73
14. WYKORZYSTANIE ENERGII ODNAWIALNEJ.....	74
14.1. Analiza stanu istniejącego.....	74
14.1.1. Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wiatru.....	74
14.1.2. Analiza stanu i możliwości wykorzystania energii wodnej.....	75
14.1.3. Analiza stopnia korzystania z energii biomasy i odpadów z drewna.....	75
14.1.4. Plantacje wierzby energetycznej.....	75
14.1.5. Analiza możliwości wykorzystania energii słonecznej.....	75
14.1.6. Analiza możliwości wykorzystania energii geotermalnej.....	76
14.2. Przewidywane kierunki zmian.....	76
14.3. Przyjęte cele.....	77
14.4. Kierunki działań.....	77

15. POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE.....	78
15.1. Analiza stanu istniejącego.....	78
15.2. Przyjęte cele.....	79
15.3. Kierunki działań.....	79
16. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU.....	80
16.1. Narzędzia i instrumenty reglamentujące możliwości korzystania ze środowiska.....	80
16.2. Narzędzia i instrumenty finansowe.....	80
16.3. Narzędzia i instrumenty karne i administracyjne.....	81
16.4. Działalność kontrolna Gminy.....	81
16.5. Edukacja społeczności lokalnej.....	81
16.6. Udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji.....	82
16.7. Nowe podejście do planowania przestrzennego – ekologizacja.....	82
17. POWIĄZANIA PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY STARE MIASTO Z INNYMI DOKUMENTAMI	84
18. STRESZCZENIE AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	85
19. SPIS TABEL.....	87

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja Programu ochrony środowiska uchwalonego przez Radę Gminy Stare Miasto, **Uchwałą Nr XIX/131/2004 z dnia 26 czerwca 2004** roku, w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto

1.2. Cel i zakres opracowania

Zgodne z przepisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz.U.Nr 25 poz 150 z. 2008r., ze zm.) oraz ustawy o odpadach (tekst jednolity Dz. U. Nr 39 poz. 251 z 2007r., ze zm.), przyjęte dokumenty podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Celem niniejszego opracowania jest aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2011.

Odniesieniem do Programu na lata 2004 - 2007 jest „Raport z realizacji programu ochrony środowiska lata 2004-2007”.

Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do projektu Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014. Niniejsze opracowanie, określające kierunki polityki ekologicznej na lata 2007 - 2010 oraz 2011-2014, należy traktować jako wypełnienie obowiązku aktualizacji Polityki ekologicznej Państwa na lata 2003-2006, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010", a więc odniesienia jej celów i niezbędnych działań do aktualnej sytuacji społeczno gospodarczej oraz stanu środowiska. Potrzeba tej aktualizacji wynikała też z uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Stwarza to, z jednej strony, szansę szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców, przykładowo poprzez możliwość korzystania ze środków finansowych UE, z drugiej strony oznacza konieczność spełnienia wymagań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz osiągnięcia celów wspólnotowej polityki ekologicznej.

Prawo ochrony środowiska w art. 13-16 wprowadza obowiązek przygotowywania i aktualizowania co 4 lata polityki ekologicznej państwa.

Zgodnie z Art. 18. pkt 2 ustawy prawo ochrony środowiska z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy

Zgodnie z art. 14 Ustawy o odpadach Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla Gminy Stare Miasto jest przygotowywana odrębnie przez Związek Międzygminny „Koniński Region Komunalny”, którego Gmina Stare Miasto jest członkiem

1.3. Podstawa prawna opracowania

Dokument został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na gminy przez ustawę z 27.04.2001 Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U.Nr 25 poz150 z 2008r., ze zm.) w art.17 i 18, oraz ustawę z 27.07.2001r., o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, (Dz.U. Nr 100 poz 1085 z póź. zm, z 2001r.) w art. 10, w zakresie terminu jego realizacji. Zakres merytoryczny Programu ochrony środowiska określają *Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym* (MŚ grudzień 2002).

Aktualizacja Programu ochrony środowiska daje wytyczne dla formułowania polityki ochrony środowiska w Gminie na kolejne lata. Zawarte w nim zadania pozwolą zapewnić odpowiednie warunki życia mieszkańców, przy zakładanym rozwoju gospodarczym. Długoterminowy cel programu sformułowany został następująco:

Harmonijny, zrównoważony rozwój gminy, w którym wymagania ochrony środowiska mają nie tylko istotny wpływ na przyszły charakter Gminy, ale również wspierają jej rozwój.

Cele ekologiczne zostały określone dla dwóch okresów:

- **na lata 2013 - 2016 wraz z kierunkami działań,**
- **na lata 2008 – 2012 wraz z listą priorytetowych działań.**

Opracowanie obejmuje zakresem:

- raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska w latach 2004-2007, określenie aktualnego stanu środowiska
- prognozowane zmiany w zakresie ochrony środowiska,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska,
- określenie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Podstawą opracowania jest ponadto umowa zawarta przez Biuro Projektowe „EKO-PRO” Halina Stepak z Wójtem Gminy Stare Miasto, na wykonanie aktualizacji Programu ochrony środowiska.

2. RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2004-2007

W latach 2004 – 2007 wykonano przedsięwzięcia, które wpłynęły na stanu środowiska na terenie gminy Stare Miasto. Szczególnie ważne były inwestycje z zakresu porządkowania gospodarki wodno-ściekowej: budowa sieci kanalizacyjnej, oddanie do użytkowania zbiornika retencyjnego na rzece Powie. Wykonano również inwestycje termomodernizacyjne (Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Żychlinie) mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz inwestycje z zakresu budowy i modernizacji dróg. Szereg działań nie miało charakteru inwestycyjnego, itp. działania edukacyjne itp. Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej sprawozdanie z realizacji działań na rzecz ochrony środowiska w latach 2004 – 2007.

Tabela 1 Zestawienie danych dotyczących zrealizowanych na terenie Gminy Stare Miasto działań z zakresu ochrony środowiska, do 2007r.

Lp	ZREALIZOWANE ZADANIE
1	Budowa sieci wodociągowej w Żychlinie, od ul. Tuliszkowskiej, dł. 700 metrów bieżących (2006r.)
2	Budowa sieci wodociągowej w Starym Mieście, w ul. Topolowej 444/4, 443/4, 442/5 – 960 mb (2006r.)
3	Budowa sieci wodociągowej w □ragli około 500 mb.(2006r.)
4	Budowa sieci wodociągowej w m. Trójka.(2006r.)
5	Wodociąg ul. Morwowa (2005r.)
6	Budowa kanalizacji w Modle
7	Modernizacja oczyszczalni Modła Królewska (wyk. Na 31.12.2006r.)
8	Kanalizacja sanitarna i deszczowa – Stare Miasto III etap, II część(wyk. Na 31.12.2006)
9	Kanalizacja III Stare Miasto(wyk. Na 31.12.2005r.)
10	Kanalizacja Żychlin II (wyk. Na 31.12.2005r.)
11	Kanalizacja Żychlin II (wyk. Na 31.12.2005r.)
12	Oddanie do użytku zbiornika retencyjnego na rzece Powie (2006r.)

13	Roboty konserwacyjne Powa (naprawa stopnia wodnego) – 2006r.
14	Termorenowacja budynku internatu Zespołu Szkół Ekonomicznych-Uslugowych w Żychlinie, ul. Jodłowa 1 (2005r.)
15	Uruchomienie punktów do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (papieru, tworzyw sztucznych, szkła)
16	Wyznaczenie Gminnego punktu zbierania odpadów problemowych wysegregowanych z odpadów komunalnych (Żychlin, ul. Parkowa)
17	Uzyskanie przez Gminę tytułu „Promotor Ekologii” w VII edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego pod patronatem Prezydenta RP „Przyjaźni Środowisku”, w kategorii „Promotor Ekologii” (2006r, z przedłużeniem na 2007r.)
18	Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Zdżarach oraz w Ośrodku Zdrowia w Liścu Wielkim

Inne dane pozwalające zaobserwować stan oraz przebieg zmian w ochronie środowiska na przestrzeni ostatnich lat (od 2004r), znajdują się w dalszej części wykonanej Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY

3.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane

3.1.1. Charakterystyka fizyczno-geograficzna Gminy

Gmina Stare Miasto leży we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Administracyjnie należy ona do powiatu ziemskiego konińskiego, granicząc z następującymi gminami:

- od południa – z gminami: miejsko-wiejską Rychwał (powiat ziemski koniński) i gminą miejsko-wiejską Tuliszków (powiat turecki)
- od zachodu - z gminą wiejską Rzgów (powiat ziemski koniński)
- od północy – z miastem Konin oraz z gminą miejsko-wiejską Golina (powiat ziemski koniński)
- od wschodu – z gminą wiejską Krzymów (powiat ziemski koniński).

Gmina znajduje się w obrębie trzech jednostek morfologicznych: Doliny Konińskiej (319.13), Równiny Rychwalskiej (318.16) oraz Wysoczyzny Tureckiej zwanej też „Pagórkami Złotogórskimi” (318.17). Powierzchnia terenu Gminy jest urozmaicona. Różnica wysokości między najniższym punktem terenu (79 m n.p.m. w dolinie Warty), a najwyższym (155 m n.p.m. we wschodniej części Gminy) wynosi 76 metrów.

Pradolina Warszawsko-Berlińska to odcinek przełomowy Warty o niewielkiej szerokości (około 2 km) z wyraźnie zaznaczoną krawędzią południową o średniej wysokości 10 metrów, lecz lokalnie dochodzącą do 15 metrów.

Równina Rychwalska to fragment równiny terasowo-plejstoceniowej z okresu zlodowacenia bałtyckiego. Wyróżniono tu terasy wysokie (wyższe i niższe) oraz teras środkowy. Wyższa terasa wysoka charakteryzuje się wyraźnym pochyleniem powierzchni terenu i jest rozcięta wąskimi dolinami dopływów rzeki Powy. Niższa terasa wysoka rozcina dolina Powy, której wysokość waha się od 100 m w miejscowości Niklas do 700 m na wysokości wsi Modła-Kolonia. Terasa środkowa jest prawie płaska. Jest to obszar podmokły z licznymi słabo zaznaczonymi dolinami rzecznyymi i zagłębieniami bezodpływowymi. Dodatkową cechą charakterystyczną terasy środkowej jest występowanie wydm. Ich największe skupisko stwierdzono na zachód od drogi Stare Miasto - Rychwał, gdzie ciągną się one na odcinku 3 km. Przeważnie są one zarośnięte lasem.

Pagórki Złotogórskie to zespół form marginalnych akumulacji wodno-lodowcowej. Ich podstawa w obrębie Gminy znajduje się na wysokości 120-130 m n.p.m., a kulminacja na poziomie 153,5 m n.p.m. Spadki tego terenu często przekraczają 15%. Na uwagę zasługuje

bardzo niski odsetek wód (0,3%) oraz niski odsetek powierzchni zalesionych, wynoszący 14,3%, wobec średniej krajowej równej 28%. Zdecydowana większość, bo ponad 84% gruntów na terenie Gminy (8.280 ha) należy do osób fizycznych. Są to przede wszystkim tereny rolnicze. Około 8% powierzchni (788 ha) zajmują grunty Skarbu Państwa. Są to przeważnie powierzchnie leśne (grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego). Grunty gminne zajmują 6,83% powierzchni Gminy (668 ha).

Obszar Gminy charakteryzuje się mało zróżnicowanymi warunkami glebowymi. Wyraźnie dominują tutaj gleby brunatne wylugowane i kwaśne kompleksu 7 żytnio-lubinowego oraz kompleksu 6 żytniego słabego, wytworzonego z głębokich piasków w klasie V i VI. Na obszarze Pagórków Złotogórskich oraz wyższej terasy wysokiej, czyli w południowo-wschodniej i południowej części Gminy, gleby te stanowią blisko 100% gruntów ornych. Podobnie niskiej jakości gleby klasy V i VI przeważają w dolinie Warty i Powy żyzniejsze są tereny w środkowej części Gminy – wzdłuż doliny Powy oraz w części północnej (w rejonie Starego Miasta i Żychlina). Dominują tutaj gleby klasy IV, wytworzone z piasków podścielonych glinami. Największe wartości posiadają jednak gleby bielcowe kompleksu pszenno-żytniego klasy III, które fragmentarycznie występują na północy Gminy.

W obrębie Gminy przeważają grunty piaszczysto-zwirowe, tworzące w zasadzie jedną ciągłość Warstwa wodonośna, w przewodzie z wodą gruntową o zwierciadle swobodnym, występującą płycej niż 1 m p.p.t., charakteryzująca się wahaniami rzędu 2 m. Woda gruntowa, występująca głębiej niż 2 m p.p.t., zalega w strefie przykrawędziowej na obszarze wydm oraz w strefie pagórków Złotogórskich i ich przedpołu. Powierzchnie zalesione zajmują 14,3% powierzchni Gminy, czyli dwa razy mniej niż wynosi średnia krajowa. Największy zwarty kompleks leśny występuje we wschodniej części Gminy wokół wsi Lipiny, na terenie Pagórków Złotogórskich i na ich przedpołu. Dominujące tutaj typy siedlisk leśnych to bór mieszany świeży oraz bór świeży w przewodzie sosnowy z niewielkim udziałem dębu, brzozy, świerku, akacji i olchy. Wzdłuż cieków wodnych i na terenach podmokłych występuje bór mieszany wilgotny oraz bór wilgotny z wyraźną przewagą olch. Pozostałe większe kompleksy są związane z połami wydmowymi i mają charakter lasów glebochronnych. Dominuje tutaj siedlisko boru świeżego i boru suchego z monokulturą sosny. Przez teren Gminy przebiega ze wschodu na zachód;

- droga międzynarodowa E30 wraz z odcinkiem autostrady A-2

W kierunku północ-południe

- droga krajowa nr 25: Bydgoszcz - Konin – Kalisz,
- droga krajowa nr 72: Konin-Turek - Łódź.

Dane na temat powierzchni i użytkowania gruntów zamieszczono poniżej.

Tabela 2 Użytkowanie gruntów

Powierzchnia ogółem	Użytki rolne ogółem	Grunty orne	Łąki i pastwiska	Sady	Lasy	Pozostałe
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
9 782	7 292	5 702	1555	35	1 397,9	1 089

Zródło: GUS 2006r

3.1.2 Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy

Do niedawna gmina miała typowo rolniczy charakter. Ten charakter jednak stopniowo zmienia się poprzez szybki rozwój działalności gospodarczej o różnej branży produkcyjnej, usługowej, handlowej.

Liczba ludności gminy ciągle rośnie. Przenoszą się tutaj przede wszystkim mieszkańcy z miasta Konina. W gminie jest dość duży zasób ludności o odpowiednim wykształceniu i kwalifikacjach, gotowych do podjęcia pracy z powodu między innymi restrukturyzacji zatrudnienia w przemysłowych zakładach okolic Konina. Większość gruntów powierzchni gminy zajmują grunty rolnicze, ale udział ich z roku na rok zmniejsza się w związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego i powstającymi inwestycjami. Gmina rozwija się dynamicznie, a szczególnym czynnikiem powodującym ten rozwój jest budowa autostrady A-2, centralne położenie gminy w kraju, a także sąsiedztwo z Koninem. Na terenie gminy funkcjonują 2 banki (Bank Spółdzielczy i Agencja PKO BP S.A.), 2 Ośrodki Zdrowia (w Starym Mieście i Liścu Wielkim), 8 szkół podstawowych, 2 gimnazja i 1 przedszkole, a także Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych mieszczący się w zabytkowym pałacu w Żychlinie. Bardzo dobrą działalnością wykazują się jednostki OSP, których jest 12 w poszczególnych sołectwach. Jednostka OSP Stare Miasto jest włączona do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

Miejscowość Stare Miasto pełni funkcję lokalnego centrum administracyjnego. Charakterystyczną cechą Gminy jest graniczenie ze znaczącym ośrodkiem miejskim, jakim jest miasto Konin, co rzutuje na rozwój (lub jego brak) pewnych jej funkcji. Ze względu na strukturę użytkowania gruntów przyszłość Gminy będzie z pewnością w dalszym ciągu wiązała się z rozwojem rolnictwa. Z drugiej strony coraz większe znaczenie będzie miało na jej terenie osadnictwo mieszkańców miasta Konina oraz rozwój funkcji usługowych.

ponieważ z zachodu na wschód przebiega przez Gminę odcinek autostrady A-2 z węzłem komunikacyjnym w miejscowości Modła Królewska.

Na terenie gminy Stare Miasto sieć osadnicza obejmuje 29 miejscowości w ramach 16 sołectw. Porównanie zmian w liczbie mieszkańców zawiera poniższa tabela

Tabela 3 Porównanie zmian w liczbie mieszkańców

2004r	2007r
10 080	10 683

Zródło: GUS

W porównaniu z rokiem 2004 w Gminie przybyło 603 osób, czyli około 5,9 %.

Współczynnik przyrostu naturalnego w 2002 r. wyniósł – 2,62.(wg danych ze spisu ludności GUS)

Wpływ na liczbę ludności w Gminie, oprócz przyrostu naturalnego, ma saldo migracji. W ostatnich latach było ono zdecydowanie dodatnie.

Fakt osiedlania się na terenie Gminy nowych mieszkańców, przybywających z miasta Konina i innych okolicznych regionów, świadczy o'jej znacznej atrakcyjności i ma duże znaczenie dla perspektyw jej dalszego rozwoju. Wzrost liczby ludności przewidywany jest przede wszystkim w Starym Mieście i Żychlinie.

Jak na gminę wiejską gęstość zaludnienia jest znaczna i niewiele odbiega od średniej krajowej. Jest to jednak spowodowane bliskością znacznego ośrodka miejskiego.

W Urzędzie Gminy zarejestrowanych jest ok. 600 przedsiębiorców. Dominującymi kierunkami działalności są usługi budowlane i transportowe oraz handel.

W 2005r. istniały łącznie 552 podmioty gospodarcze Natomiast w 2007r. wg. danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) -790 jednostek gospodarczych

Struktura podmiotów gospodarczych, 2007 roku przedstawiała się następująco:

- Sektor publiczny - 33,
- Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego i samorządowego -32,
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą- 674,
- Spółki handlowe- 22,
- Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego -5,
- Stowarzyszenia i organizacje społeczne - 23

Najbardziej znaczące zakłady pracy w gminie to:

1. SMURFIT KAPPA Sp. z o.o.,03-163 Warszawa, ul. Klasyków 36, Zakład w Modle Królewskiej 17A,

2. „ART.-METAL” Piguła i Wspólnicy Sp.j. Stare Miasto, ul. Ogrodowa,
3. „GRENE” Sp. z o.o , Modła Królewska, ul. Skandynawska 1,
4. WIELKOPOLSKIE CENTRUM LOGISTYCZNE, Modła Królewska ,
5. JACOL Sp. z o.o., Stare miasto, ul. Ogrodowa 3m, A,
6. ZPHU SKORPION s.c. Bartłomiej i Zbigniew Kaczmarek,
Zakład w m. Modła Kolonia 3E, gm. Stare Miasto,
7. Firma WULKANEX, Stare Miasto, sprzedaż i montaż opon do wszystkich typów pojazdów
8. Konińska Fabryka Okien, Stare Miasto, wyrób, sprzedaż i montaż okien,
9. AVAS, Główniew, utylizacja ścieków, odpadów ropopochodnych,
10. Volkswagen, Modła Kolonia, salon samochodów osobowych i dostawczych,
11. Hurtownia śrub GALWA-MET, Stare Miasto,
12. „ILTRANS” Sp. z o.o. , salon Renault,
13. LOGIT Magazyn Sp. z o.o., Modła Królewska,
14. Lite – Licht Polska Sp. z o.o. , Rumin 3 , wyrób i sprzedaż opraw i punktów świetlnych,
15. INTERTRANS Sp. z o.o., Mercedes, Modła Królewska,
16. SERWIS TIR Zakład J. Podlasiński, Modła Kolonia 5F,
17. Stolarsnia Braci Nawrockich, Stare Miasto,
18. GEBHARDT –STHAL Polska Sp. z o.o., Modła Królewska,
19. KOST-BRUK Radzimski, Sławomir Kragola , ul. Kasztelańska 20
20. AVANS Centrum – Zachód Sp. z o.o., Modła Kolonia 5d
21. CASTORAMA, Stare Miasto, ul. Ogrodowa 31 (od 2008r.)
22. CENTRUM HANDLOWE „FERIO”, Stare Miasto, ul. Ogrodowa 31 (od 2008r.)

W 2007r liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu Gminy wynosiła 548 osoby (dane GUS).

Użytki rolne zajmują 7 292 ha (2006r.), czyli stanowią 74,54% powierzchni Gminy. O słabej jakości gleb świadczy to, że zaledwie 0,7% powierzchni gruntów ornych zajmują gleby klas III, a 83% - gleby klas V i VI. Stwarza to niekorzystne warunki do rozwoju działalności rolniczej na terenie Gminy.

Struktura wykorzystania użytków rolnych:

2004r.	2006r.
Sady 0,5%	0,48
Łąki trwałe 16,3%	21,34

Pastwiska trwałe 5,3%	brak danych
Grunty orne 78,0%	78,19

(Dane: GUS)

Grunty orne zajmują zdecydowaną większość terenów wykorzystywanych przez działalność rolniczą. Znaczna jest także powierzchnia łąk i pastwisk.

Przedstawione wyżej dane wskazują na to, że w rolnictwie na terenie Gminy przeważają uprawy zbożowe (87% powierzchni zasiewów):

2004r.

Żyto 49,9%, pastewne 2,9%, truskawki 0,1%, okopowe pastewne 0,1%, warzywa gruntowe 0,3%, strączkowe pastewne 1,2%, ziemniaki 5,6%, kukurydza na zielonkę 0,9%, odłogi i ugory 2,5%, pszenica ozima 1,2%, pszenica jara 0,7%, mieszanki zbożowe 13,0%, pszenżyto jare 0,8%, pszenżyto ozime 4,4%, owies 14,7%, jęczmień jary 1,2%, jęczmień ozimy 0,4%.

2007r.

Na terenie Gminy ważną rolę odgrywa również hodowla, przede wszystkim trzody chlewnej.

2004r. (sztuki)

Bydło 2 989

Trzoda chlewna 18 864

Owce 245

W sumie na terenie Gminy znajduje się 1426 indywidualnych gospodarstw rolnych.

Około 60% liczby gospodarstw (853 gospodarstwa) to gospodarstwa małe – o powierzchni do 5ha. Można przypuszczać, że gospodarstwa te w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli. Z kolei dużych gospodarstw, o powierzchni powyżej 15 ha, jest łącznie tylko 72, czyli 5% ich łącznej liczby.

Ogromną szansą dla rozwoju Gminy jest jej położenie – w pobliżu Konina (perspektywa osadnictwa mieszkańców miasta na terenie Gminy, miejsca pracy w mieście, możliwość korzystania z usług w mieście) oraz przebieg autostrady z węzłami komunikacyjnymi (rozwój funkcji usługowych).

Aby wykorzystać tą drugą szansę należy udostępniać potencjalnym inwestorom atrakcyjne miejsca pod inwestycje. Obecnie tereny przeznaczone na ten cel to:

- tereny pod aktywizację gospodarczą przy węźle Modła Królewska – łączna powierzchnia 102ha, część – 4,5 ha wykupiona przez Gminę, pozostała część prywatna, teren z pełną dostępnością infrastruktury,
- tereny przy zbiorniku retencyjnym na rzece Powie w Starym Mieście – około 7 ha, z

przeznaczeniem na rekreację i ewentualnie usługi z nią związane, tereny prywatne, częściowo wykupione przez Gminę

- tereny przy ul. Czereśniowej w Starym Mieście – około 17 ha
- tereny pod aktywizację gospodarczą przy węźle Żdzary – około 200 ha, po uzbrojeniu gruntów przy węźle Modła Królewska Gmina rozpocznie uzbrajanie tych nowych terenów.

3.1.3. Klimat

Umiarkowany klimat Gminy z łagodnymi zimami cechuje niski roczny poziom opadów atmosferycznych, duża ich intensywność w krótkim okresie oraz niskie temperatury w okresie wczesnowiosennym. Średnio w ciągu roku występuje ok. 50 dni słonecznych i ok. 130 pochmurnych. Średnia temperatura powietrza waha się w granicach $+8^{\circ}\text{C}$. Przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 38 do 60 dni. Średni roczny opad nie przekracza 550 mm (2006r-474 mm – Kalisz, wg danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej).

4. CHARAKTERYSTYKA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA ZASOBÓW NATURALNYCH ORAZ TECHNICZNEJ INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych

4.1.1. Analiza stanu istniejącego.

4.1.1.1. Kopaliny.

Kopaliny dzieli się na podstawowe i pospolite. Udokumentowanie nowego złoża jest uwarunkowane uzyskaniem koncesji na jego poszukiwanie i rozpoznawanie.

Kopaliny podstawowe to:

Węgle brunatne rejonu Konina to utwory mioceńskie wykształcone w postaci jednego podkładu zalegającego w formie nieregularnej soczewki w kształcie niecki z odgałęzieniami. Miąższość ich jest największa w centralnej części niecki i wynosi od kilku do kilkunastu metrów i maleje w kierunku brzegów. Utwory nad stropem węgla stanowią nakład, który w procesie eksploatacji odkrywkowej musi być usunięty. Licząc od powierzchni terenu są to: gliny zwałowe żółte ze zlodowacenia północnopolskiego oraz gliny szare zlodowacenia środkowopolskiego. Gliny te są przewarstwione piaskami różnoziarnistymi. Bezpośrednio nad węglem występują iły plioceńskie, również często przewarstwione piaskiem lub utworami pylastymi. Węgiel zalega na serii mioceńskich piasków różnoziarnistych o znacznej miąższości. Pod piaskiem występują utwory kredowe w postaci margli lub piasków wapienistych. Sumaryczna miąższość nadkładu waha się w granicach 30-70 m.

W Tabeli podano charakterystykę zinwentaryzowanych złóż węgla brunatnego na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 4. Wykaz złóż węgla brunatnego na terenie gminy

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Zasoby w tyś.ton	
			geologiczne bilansowe	przemysłowe
24.	Rumin	R	58	-

wg Bilansu zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2006r.

Oznaczenia: R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C),

Złoże węgla brunatnego „Rumin” zostało udokumentowane w 1966r. w Uproszczonej dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego płytko zalegającego w rejonie Rumina k/Konina. Złoże węgla brunatnego „Rumin” charakteryzuje się małą miąższością i niewielkimi zasobami. Złoże to nie było i nie jest ujęte w planach do eksploatacji ze względów ekonomicznych. Węgiel brunatny występuje także w zło „Piaski” na pograniczu gmin Rychwał, Rzgów i Stare Miasto. Jego mały fragment (pole Kuchary Kościelne) znajduje się na terenie gminy Stare Miasto.

Piaski kwarcowe. Na pograniczu gmin Stare Miasto i Rzgów znajduje się udokumentowane złożo piasków kwarcowych formierskich „Rumin”. W obrębie gminy Stare Miasto leży jego większa część. Zostało ono udokumentowane w Dokumentacji geologicznej złoża piasków kwarcowych „Rumin” w kat. zasobów B+C1 w 1965r. Złoże charakteryzuje się dobrymi parametrami technicznymi i dużymi zasobami. Podjęcie jego eksploatacji wymaga dużych nakładów finansowych oraz znalezienia odpowiedniego odbiorcy. Jest to złożo o znaczeniu przemysłowym. Złoże nie jest eksploatowane. W związku z udokumentowaniem złoża kruszywa naturalnego „Rumin-2” , położonego w całości na terenie złoża piasków kwarcowych Rumin został przyjęty przez Wojewodę Wielkopolskiego w roku 2005 Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej w kat.B+C1 złoża piasków kwarcowych ustalający nowe zasoby wg stanu na dzień 31.12.2004r.

Kopaliny pospolite to:

Kruszywo naturalne. Najczęściej są to złoża o charakterze lokalnym. Stanowią złoża piasków i żwirów. Na terenie gminy w 1985r. w formie Karty rejestracyjnej udokumentowano złożo „Kazimierów” dla potrzeb budownictwa wiejskiego. Eksploatacja złoża została zakończona w 1992r. Złoże nie zostało rozliczone i wybilansowane.

W roku 2005 została przyjęta przez Wojewodę Wielkopolskiego „Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego- piaski Rumin- 2 w kat.C1” , a w roku 2006 została udzielona koncesja na jego wydobywanie. Eksploatacja nie została podjęta.

Na terenie gminy w 1972 roku zostały wstępnie rozpoznane pokłady torfu w rejonach miejscowości Grabienice, Janowice, Lisiec Mały. Na dzień dzisiejszy brak dokumentacji złóż torfu w kat.C1, umożliwiającej podjęcie jego eksploatację.

Tabela 5. Wykaz złóż piasków i żwirów na terenie gminy

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Zasoby w tys. ton	
			geologiczne bilansowe	przemysłowe
238	Kazimierów	Z	73	
497	Rumin -2	R	1 435	699

wg Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2006r.

Z - złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane.

R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C),

4.1.1.2. Wody podziemne.

Na omawianym terenie występują dwa zasadnicze piętra wodonośne:

- czwartorzędowe
- kredowe.

Piętro trzeciorzędowe występuje sporadycznie w piaskach drobnych lub pylistych miocenu. Charakteryzuje się niewielkimi miąższościami i małym rozprzestrzenieniem.

Piętro wód kredowych jest głównym poziomem użytkowym. Charakteryzuje się warunkami subarteryjскими. Zwierciadło wody stabilizuje się od 1,4-13m ppt. Co odpowiada rzędnym w granicach 993,0-108,6m npm. Osady mezozoiku budują wapienie i margle w stropie lite lub zwietrzałe, a głębiej spękane tektonicznie. Współczynnik filtracji (fluacji) wyznaczony na podstawie próbnych pompowań wynosi od $0,4 \times 10^{-5}$ do $11,89 \times 10^{-5}$ m/s. Wydatki jednostkowe w odwierconych studniach osiągają wartości 1,5-30m³/h/m. Na uwagę zasługuje fakt, że piętro kredowe jest jednym z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych- Zbiornik Kredowy Turek-Konin-Koło o numerze 151. Jego zasoby dyspozycyjne wynoszą 240 tyś m³/d przy module zasilania 1,58 l/s/km². Jest to obszar wysokiej ochrony (OWO) wód podziemnych.

Czwartorzędowe piętro wodonośne poza granicami doliny Powy lokalnie na wysoczyźnie jest dwudzielne. Pierwszą warstwę wodonośną stanowią podglinowe piaski drobne i średnie, drugi to występujące wody gruntowe.

4.1.1.3. Stopień wykorzystania wód podziemnych dla celów przemysłowych.

Zauważalną tendencją w Polsce jest zmniejszenie poboru wód na cele przemysłowe. Główną tego przyczyną jest zamykanie dużych często nierentownych przedsiębiorstw oraz zmiana technologii na wodooszczędne. W roku 2004 udokumentowano 2 studnie ujmujące poziom wód kredowych dla potrzeb technologicznych – myjni w obiegu zamkniętym samochodów ciężarowych w zakładzie Center Auto TIR w Modle Królewskiej (Rogaccy) oraz Zakładu Obsługi Pojazdów Ciężarowych w m. Modła Królewska (Podlasiński).

4.1.1.4. Stopień wykorzystania wód podziemnych dla celów socjalno-bytowych.

Gmina Stare Miasto zaopatrywana jest w wodę z dwóch stacji wodociągowych zlokalizowanych w Żychlinie i Liścu Wielkim. Pobór wód podziemnych odbywa się z utworów kredowych na podstawie pozwoleń wodnoprawnych udzielonych przez Wojewodę Konińskiego odpowiednio dla stacji w Żychlinie znak: OŚ.II.6210/128/97 oraz dla stacji w Liścu Wielkim znak: OS.6210a-06/95 z terminem obowiązywania w obu przypadkach do 31.12.2010r. Poza tym wieś Rumin otrzymuje wodę ze stacji wodociągowej w Sławsku, Gm. Rzgów. Dodatkowo miejscowość Trójka i Barczygłów zasilane są latem w okresie dużych rozbiorów ze stacji wodociągowej w m. Rozalin, Gm. Rychwał.

Stacja wodociągowa w Liścu Wielkim pokrywa w pełnym zakresie zapotrzebowanie wody mieszkańców, zarówno w okresie zimowym, jak i letnim przy zwiększonych rozbiorach wody. Natomiast w wodociągu zasilanym ze stacji wodociągowej w Żychlinie występują w okresie letnim spadki ciśnienia, szczególnie dotkliwe w Starym Mieście - ul. Szkolna, Osiedle Lecha, Osiedle Zachód i Barczygłów. Przyczyną tej sytuacji są nieodpowiednie przekroje rurociągów przesyłowych między Żychlinem a Starym Miastem, które nie pozwalają na zapewnienie wystarczającej ilości wody dla odbiorców pobieranej przez mieszkańców głównie do celów podlewania zieleni. W pozostałym rejonie wodociągu Żychlin braki wody występują w godzinach wieczornych w okresie letnim i spowodowane są poborem wody do celów podlewania zieleni. Sytuacja ta ulegnie zmianie po wybudowaniu stacji wodociągowej w m. Rumin wraz z siecią wodociagową zaopatrującą w wodę działki na Posoce, w m. Rumin oraz Stare Miasto- rejon ul. Szkolnej, Oś. Lecha i Os. Zachód. Należy zaznaczyć, że ujęcie wody i stacja wodociągowa w Żychlinie posiada wydajność zapewniającą pokrycie

zapotrzebowania na wodę dla całego wodociągu, również w okresie szczytowych rozbiorów. Sytuacja w zakresie zaopatrzenia w wodę z wodociągu Żychlin może się pogarszać, biorąc pod uwagę stale rozwijającą się zabudowę mieszkaniową, jak i planowaną budowę obiektów przemysłowych i handlowych.

Na terenie Gminy Stare Miasto powstają ujęcia wód podziemnych dla zaspokojenia indywidualnych potrzeb socjalno-bytowych mieszkańców. Jest to najczęściej uwarunkowane brakiem sieci wodociągowej przy powstawaniu nowych zabudowań mieszkalnych oraz utrzymaniem gospodarstwa domowego. Szczególne zagęszczenie wynikające z braku uzbrojenia terenu ww. ujęć znajduje się w miejscowości Rumin na powstającym osiedlu domków jednorodzinnych. W myśl przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze w latach 2004-2007 zatwierdzono 25 projektów prac geologicznych na wykonanie ujęć z utworów kredowych, z czego udokumentowano w dokumentacjach hydrogeologicznych 10. Jest to zwykle korzystanie z wód.

Zgodnie z art.32 ustawy z dnia 18 lipca 2001r.- Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2005r. Nr 239, poz.2019 z późn. zmian.) wody podziemne wykorzystuje się przede wszystkim:

- 1) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;
- 2) na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych.

Tabela 6. Zaopatrzenie w wodę – studnie głębinowe wykonane na terenie Gminy Stare Miasto

Rok	Ilość ujęć indywidualnych	Ilość ujęć przemysłowych
2004	7	2
2005	9	
2006	2	
2007	1	

Źródło. Starostwo Powiatowe w Koninie- ilość nowych ujęć podano na podstawie przyjętych dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby eksploatacyjne ujęcia przyjętych przez Starostę Konińskiego.